

สำนักพิมพ์มติชน

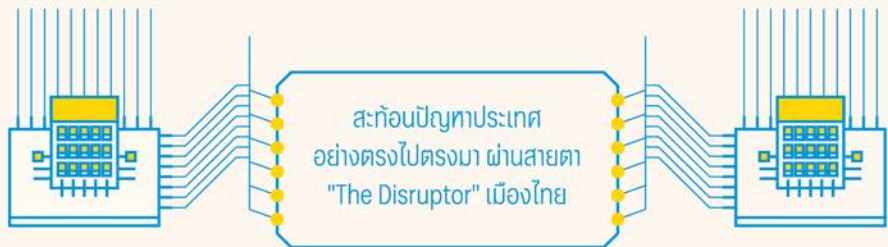
คิด

SMART

โอกาส

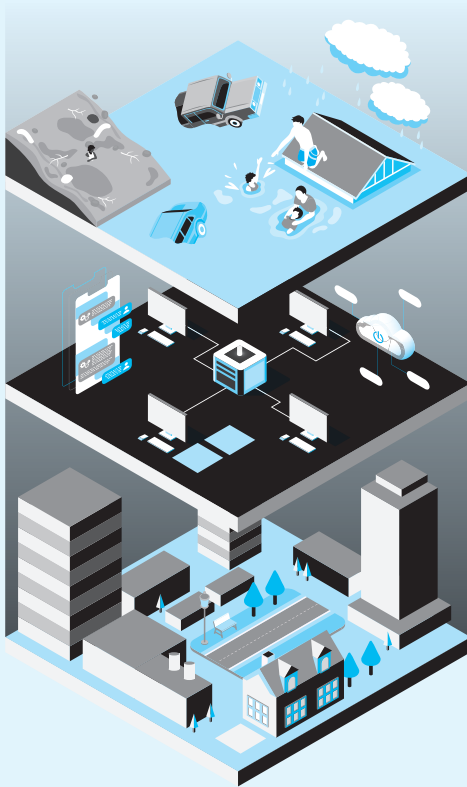
เปลี่ยนโลก

สะท้อนปัญหาประเทศ
อย่างตรงไปตรงมา ผ่านสายตา
"The Disruptor" เมืองไทย

ศาสตราจารย์ ดร. สุชัชวีร์ สุวรรณสวัสดิ์

คิด Smart โอกาสเปลี่ยนโลก

รายได้หลังหักค่าใช้จ่าย มอบ “มูลนิธิทองเนื้อเก้า”
เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กไทย

คิด Smart โอกาสเปลี่ยนโลก

ศาสตราจารย์ ดร. สุชัยวีร์ สุวรรณสวัสดิ์

กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์มติชน 2567

คิด Smart โอกาสเปลี่ยนโลก • ศาสตราจารย์ ดร. สุวัชรวิทย์ สุวรรณสวัสดิ์

พิมพ์ครั้งแรก : ตุลาคม 2567

ราคา 230 บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

สุวัชรวิทย์ สุวรรณสวัสดิ์. คิด Smart โอกาสเปลี่ยนโลก.

กรุงเทพฯ : มติชน, 2567. 216 หน้า.

1. เมือง--การเจริญเติบโต. 2. มนุษย์--ผลกระทบจากสิ่งแวดล้อม. I. ชื่อเรื่อง.

307.1216

ISBN 978-974-02-1919-4

สำนักพิมพ์มติชน | www.matchonbook.com

ที่ปรึกษาสำนักพิมพ์ : อารักษ์ คคณาท, สุพจน์ แจ้แจ้ว, ฐิธิรัตน์ ทิมวัฒน์

ผู้อำนวยการสำนักพิมพ์ : มณฑล ประภากรเกียรติ

รองผู้จัดการสำนักพิมพ์ : ประภาพร ประเสริฐโสภาก • บรรณาธิการอาวุโส : สุขชัย สุชาติสุธารธรรม

บรรณาธิการบริหาร : ปกรณ์เกียรติ ตีโรจนวานิช • หัวหน้ากองบรรณาธิการ : ปิยวัฒน์ สีแดงสุก

พิสูจน์อักษร : โชติช่วง ระวีน, เต็มจิต ชั่ววัยะกุล

ออกแบบปก : ชนาเมธ เญญาพิสุทธ์ • ศิลปกรรม : พลอยทิพย์ เกษมรัตน์

ประชาสัมพันธ์และการตลาด : นิชกุล แซ่ลิ้ม, กชพร ทองลักษณะวงศ์,

ธัญลักษณ์ ทองสุข, ปรีนดา จังแหมม

จัดทำโดย : บริษัทมติชน จำกัด (มหาชน) 12 ถนนเทศบาลนฤมาล ประชานิวเอร์น 1 เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ 0-2580-0021 ต่อ 1235

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์มติชน 12 ถนนเทศบาลนฤมาล ประชานิวเอร์น 1 เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ 0-2580-0021 ต่อ 2000, 2108

จัดจำหน่ายโดย : บริษัทงานดี จำกัด (ในเครือมติชน) 12 ถนนเทศบาลนฤมาล ประชานิวเอร์น 1

เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ 0-2580-0021 ต่อ 3350-3360

Matchon Publishing House a division of Matchon Public Co., Ltd.

12 Tethsabannaruean Rd., Prachanivate 1, Chatuchak, Bangkok 10900 Thailand

 matchonbook @matchonbook

 @matchonbook @matchonbooks matchonbook

ในกรณีที่มีหนังสือผิดพลาดจากการพิมพ์ เช่น หน้าขาดหาย หน้าซ้ำ หน้าสลับ เข้าเล่มกลับหัว กรุณาติดต่อมาที่ email: matchonbook.sales@gmail.com หรือ inbox matchonbook เพื่อขอเปลี่ยนแปลงใหม่

สั่งซื้อหนังสือจำนวนมากในราคาพิเศษ ติดต่อที่ บริษัทงานดี จำกัด โทรศัพท์ 0-2580-0021 ต่อ 3353

 MATCHON
PREMIUM
PRINT

ฝ่าย MATCHON PREMIUM PRINT : บริษัทมติชน จำกัด (มหาชน) รับผิดชอบสิ่งพิมพ์ทุกประเภท

โทรศัพท์ 0-2580-0021 ต่อ 2419, 2424 email: print.matchon@gmail.com Matchon Premium Print

สารบัญ

คำนำสำนักพิมพ์	8
คำนำผู้เขียน	10
บทนำ ชีวิตของ “ไอ สุซซ์วีร์”	14

PART 1

โครงสร้างพื้นฐาน “Smart Country”	24
Chapter 1 Smart Country ฉบับ “สุซซ์วีร์”	26
Chapter 2 กีบดักขังไทยในประเทศโลกที่ 3	36
Chapter 3 ผ่าปัญหาโครงสร้างเมือง	44
Chapter 4 วิศวกรซ่อมเมือง	54
Chapter 5 ถอดแบบเมือง	70

PART 2

เทคโนโลยี “AI”	84
Chapter 1 เปิดใจให้ “AI”	86
Chapter 2 “AI” จะเป็นผู้ช่วยใหม่ของมนุษย์ได้หรือ	100
Chapter 3 “New Gods” From AI	112
Chapter 4 กฎหมายควบคุมคนใช้ “AI”	126

PART 3

สิ่งแวดล้อมกับคุณภาพชีวิต	136
Chapter 1 ก่อนกรุงเทพฯ จะจมน้ำถาวร	138
Chapter 2 “PM 2.5” ภัยเงียบ รอวันคร่าชีวิตคนไทย	156
Chapter 3 คนไทยไม่ยอมามีลูก วนลูป “เด็กเกิดน้อยด้วยคุณภาพ”	168
Chapter 4 คนไทย vs คุณภาพชีวิตที่ดี	182
Chapter 5 พื้นฐานชีวิตตั้งแต่ “แรกเกิด เต็บโต แก่ชรา”	194
บดส่งท้าย	206
เกี่ยวกับผู้เขียน	210

คำนำสำนักพิมพ์

หลายคนคงได้เคยรู้จัก “ศาสตราจารย์ ดร. สุวัชรวิทย์ สุวรรณ-สวัสดิ์” ในหลายบทบาท ไม่ว่าจะเป็นวิศวกร อธิการบดีมหาวิทยาลัย ผู้ก่อตั้งโรงพยาบาล ผู้สมัครผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ประธานมูลนิธิ นักเขียน และอื่นๆ อีกมากมาย แต่ไม่ว่าจะบทบาทไหนก็ตาม เราจะได้เห็นความเป็น “นักคิด” และ “นักแก้ปัญหา” ที่อยู่ในตัวของ “ดร. สุวัชรวิทย์”

หนังสือ *คิด Smart โอกาสเปลี่ยนโลก* ที่อยู่ในมือผู้อ่านตอนนี้ จึงไม่ได้แค่บอกให้ทุกท่าน “คิด” ต่อปัญหาที่กำลังเกิดขึ้นในประเทศไทยและโลกอย่างไรเท่านั้น แต่ยังเสนอทาง “แก้ปัญหา” เพื่อไม่ให้ซ้ำรอยอดีตที่ผ่านมา

ไฮไลต์สำคัญของเล่มนี้คงหนีไม่พ้นคำว่า “สมาร์ท” (Smart) ผู้เขียนย้ำชัดว่า ประเทศไทยจะก้าวไปสู่จุดที่เป็น “สมาร์ทคันทรี” (Smart Country) คือฉลาด รอบรู้ มีทักษะได้ “สมาร์ทลีดเดอร์” (Smart Leader) และ “สมาร์ทซิทีเซน” (Smart Citizen) ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญ

นอกจากนี้ ท่ามกลางโลกที่กำลังผันผวน ความเปลี่ยนแปลง รุดหน้าไปเร็ว การมีภูมิคุ้มกันเรื่องเทคโนโลยี “AI” และการรับมือ กับปัญหาสิ่งแวดล้อม รวมถึงการจัดคุณภาพชีวิตของผู้คนก็เป็น สิ่งที่ขาดไม่ได้ หากไทยจะยกระดับไปสู่จุดใหม่ที่ดีกว่าเก่า

เพื่อให้เห็นภาพอย่างเป็นรูปธรรม ในแต่ละประเด็นผู้เขียน ได้ยกตัวอย่างหลายกรณีศึกษา เปรียบเทียบทั้งในและนอกประเทศ เช่น ขณะที่กำลังวาดภาพให้เห็นว่า “สมาร์ตลีดเดอร์” ที่จะมานำ ประเทศไทยควรมีลักษณะอย่างไร เราก็จะได้เห็นบทบาทผู้นำ ระดับโลก ไม่ว่าจะเป็นลี กวนยู สี จิ้นผิง มาร์กาเรต แธตเชอร์ ฯลฯ หรือขณะที่กำลังเล่าถึงปัญหาน้ำท่วมในไทยที่แก้ไม่จบไม่สิ้น ผู้เขียนก็พาเราไปดูว่า “อุโมงค์แก้มลิงยักษ์” ที่กรุงโตเกียว ประเทศ ญี่ปุ่น มีประสิทธิภาพมากขนาดไหนถึงแก้ปัญหาน้ำท่วมได้

เรียกได้ว่าเป็นหนังสือที่ “เล่าเรื่องใหญ่” แต่ “ไม่คิดเล็ก” เล่าเรื่องวิศวกรรม เทคโนโลยี การพัฒนาประเทศที่คล้ายจะมี ศัพท์แสงวิชาการเข้าใจได้ยาก แต่ผู้เขียนกลับถ่ายทอดออกมาด้วย ภาษาที่เข้าใจง่ายและเป็นกันเอง เพื่อบอกว่า เรื่องใหญ่ๆ เหล่านี้ ใกล้ตัวท่านกว่าที่ท่านคิด

หวังว่าหนังสือเล่มนี้จะเปิดมุมมองใหม่ๆ และให้วิธีคิดแบบ ใหญ่ๆ แก่ผู้อ่าน

เพราะคิดเล็กโลกไม่เปลี่ยน แต่คิดใหญ่แบบสมาร์ตเท่านั้น ที่จะมีโอกาสเปลี่ยนโลกได้

สำนักพิมพ์มติชน

คำนำพู่เขียน

ผมตั้งใจเขียนหนังสือสักเล่มที่ชวนผู้อ่านคิด ชวนตั้งคำถาม ใน “เรื่องใกล้ตัว” ที่มีผลต่อชีวิตเรา ตั้งแต่เรื่อง “ประเทศ-เมือง-สังคม-การศึกษา-เทคโนโลยี-สิ่งแวดล้อม” ครอบคลุมในเล่มเดียว จึงเป็นงานที่ไม่ง่าย และ “ท้าทาย” ในการเขียนมาก ซึ่งต้องขอบคุณทีมงานบรรณาธิการ “สำนักพิมพ์มติชน” ที่ช่วยวางคอนเซ็ปต์การสื่อสาร จนเป็นหนังสือเล่มนี้ที่ได้ตั้งใจ

หนังสือคิด *Smart โอกาสเปลี่ยนโลก* สะท้อนปัญหาที่ท่านอาจเคยคิดเคยสงสัย แต่ “ไม่มีใครตอบ” หรือ “ไม่กล้าตอบ” หนังสือเล่มนี้จะพาผู้อ่านไปหา “คำตอบ” ผ่านการท่องโลก “ยุคดิสรັบชั้น” พร้อมยกตัวอย่าง “ผู้นำ” และ “ผลงาน” ในต่างประเทศและผ่านประสบการณ์ตรงของผู้เขียน ด้วยการบอกเล่าแบบ “ตรงไปตรงมา”

คิด *Smart โอกาสเปลี่ยนโลก* แบ่งเป็น 3 พาร์ท

พาร์ทที่ 1 เรื่องโครงสร้างพื้นฐาน “สมาร์ทคันทรี” (Smart Country) ซึ่งเป็นเป้าหมายของทุกชาติทั่วโลก โดยมีสูตรสำเร็จ “สมาร์ทลีดเดอร์” (Smart Leader) และ “สมาร์ทซิตีเซน” (Smart

Citizen) อะไรคือกับดักของไทย อะไรคือปัญหาโครงสร้างเมือง เมืองอื่นเขาทำอย่างไรกัน ทำไมเขาทำได้ แล้วเราจะทำอย่างไรกันดี ... มีคำตอบ

พาร์ตที่ 2 เทคโนโลยี “AI” โดยตั้งคำถามและตีแผ่ข้อมูล ตรงๆ ตั้งแต่การกำเนิดของ AI สู่ยุค “พระเจ้าองค์ใหม่” ของจริง ... หรือเป็นเพียงวาทกรรมการตลาด มนุษย์จะกลายเป็น “สาวก” หรือไม่ พิสูจน์ยุคนี้ใคร “ฉลาดล้ำ” อาจครองโลกได้ ... ง่ายนิดเดียว ชวนผู้อ่านตามติดเทคโนโลยี AI ด้วยคำถาม และความเคลงใจ ด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายๆ

พาร์ตที่ 3 “สิ่งแวดล้อมกับคุณภาพชีวิต” เรื่องวิกฤติใกล้ตัว ทั้ง “กรุงเทพฯ จมน้ำ จมฝุ่น PM 2.5” ไปจนถึงปัญหาคนไม่ยอม มีลูก คุณภาพชีวิตผู้สูงวัย ที่คนไทยต้องรู้ เป็นบทพิสูจน์จะเนน คุณภาพชีวิตของเรา พาไปดูตัวอย่างในต่างประเทศ พร้อม QR Code คลิปวิดีโอ แบบเห็นภาพและเสียง ควบคู่กับการอ่าน

หนังสือเล่มนี้ ชื่อก็บอกว่า “คิด Smart” แล้วทุกอย่างจะมี ทางออก พร้อมพลังบวก แม้ยากแค่ไหน แต่เชื่อมั่นว่า “เราทำได้” เพราะ “คิด Smart” คือ “คิดดี” และ “โอกาสเปลี่ยนโลก” คือ “เรื่องดี” Happy Ending

ผมขอขอบคุณ “น้องแมว” คุณสวิตา สุวรรณสวัสดิ์ ที่ให้ ทั้งกำลังใจ ให้เวลาช่วยอ่านตรวจทานและเสนอแนะ ผมขอบคุณ ลูกๆ ทุกคนที่เป็นพลังให้ “พ่อเอ๋” มุ่งมั่น “ทำดีให้ลูกดู” และกราบ ขอบพระคุณคุณแม่ที่พำสอนผมว่า “สวรรค์มีตา” ทำดี แม้ ยากเย็น แต่ก็ต้องทำ

รายได้หลังหักค่าใช้จ่ายในการขายหนังสือเล่มนี้ ขอมอบให้
“มูลนิธิทองเนื้อเก้า” เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการให้โอกาสเด็ก
ไทยได้เรียนรู้อย่างเท่าเทียม ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม จึงถือว่า
ผู้อ่านทุกท่านนอกจากจะได้รับอรรถรสของหนังสือแล้ว ยังได้
“ร่วมบุญ” ในการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ดีในสังคมไทย

ท่านพร้อมยังครับ ถ้าพร้อมแล้วเปิดหน้าต่อไป รับรองอ่าน
แล้ว ไม่อยากวาง ... อยากให้ไปหาคำตอบร่วมกัน

ขอให้ท่านมีความสุขกับการอ่านทุกตัวอักษร โดยไม่ต้อง
รีบเร่งนะครับ

ขอบพระคุณครับ

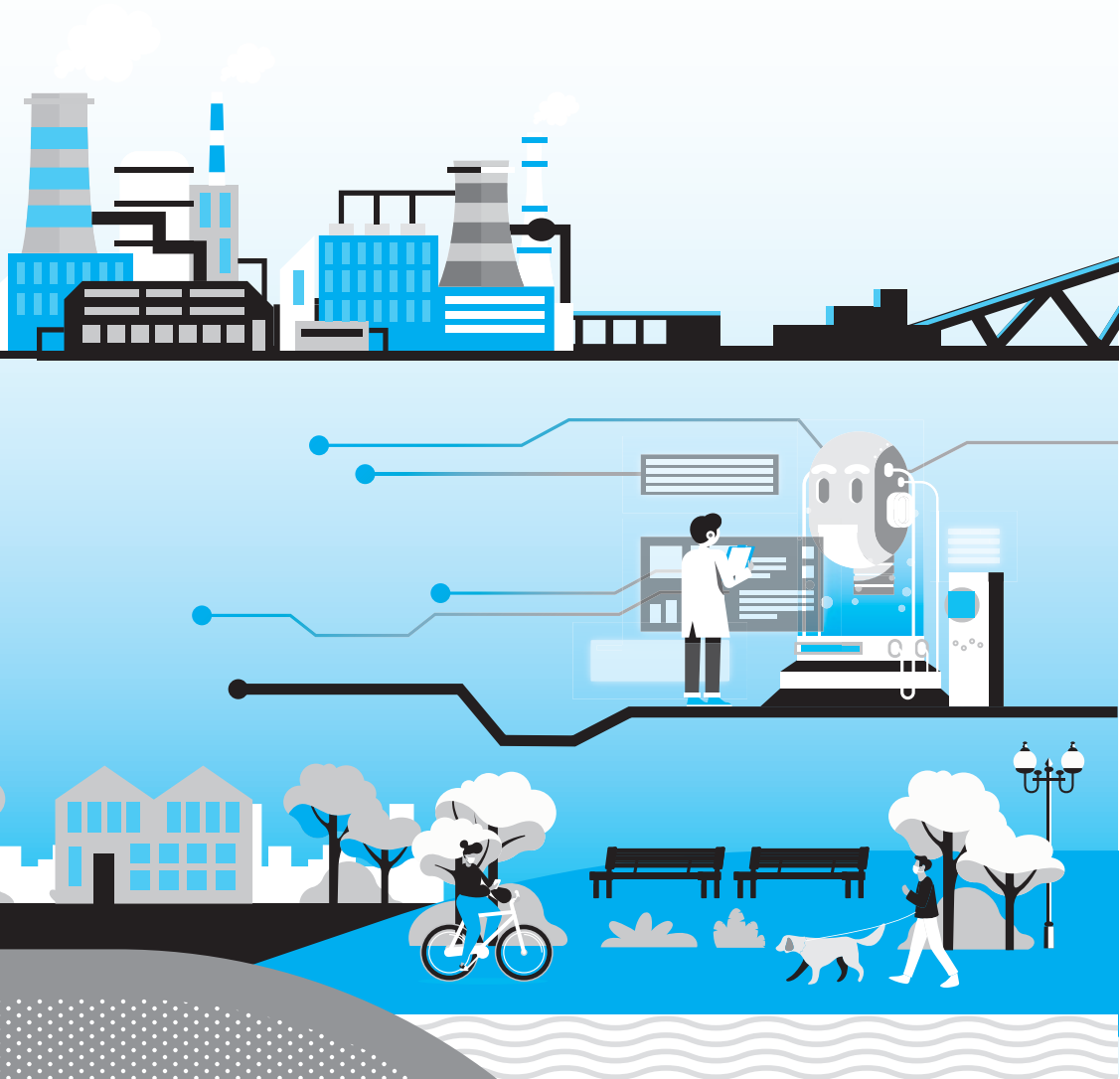
ศาสตราจารย์ ดร. สุชีวีร์ สุวรรณสวัสดิ์

คิด Smart โอกาสเปลี่ยนโลก

บทนำ

ชีวิตของ “ไอ้ สู้ชีวิต”

ผมเป็นเด็กบ้านนอกคนหนึ่งที่มีความฝันว่า
โตขึ้นผมอยากเป็นวิศวกรระดับศาสตราจารย์
ผมอยากทำอะไรเพื่อเปลี่ยนโลก

ในวัยเด็กคนเราต่างมี “ความฝัน” ซึ่งมักจะเปลี่ยนไปตามความรู้สึกนึกคิดของคนคนนั้นในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งของชีวิต ผมเองก็เป็นหนึ่งคนที่มีความฝัน ช่วงหนึ่งอ่านหนังสือเกี่ยวกับ “นิล อาร์มสตรอง” นักบินอวกาศชาวอเมริกัน ผู้ลงแตะพื้นดวงจันทร์ แล้วพูดประโยคอมตะว่า

“That’s one small step for man, one giant leap for mankind.”

นี่คือก้าวเล็กๆ ของมนุษย์คนหนึ่ง แต่เป็นก้าวกระโดดที่ยิ่งใหญ่สำหรับมวลมนุษยชาติ”

ผมว่ามันสุดมาก เพราะเป็นข้อพิสูจน์ว่ามนุษย์เกิดมาเพื่อทำสิ่งท้าทาย เกิดมาเพื่อ “สร้างการเปลี่ยนแปลง”

เรื่องของนิล อาร์มสตรอง ทำให้ตอนนั้นผมฝันอยากเป็น “นักบินอวกาศ” พอโตขึ้นมาอีกนิดได้เห็น “ลุงจ่า” ตำรวจจราจรหน้าโรงเรียน หยุดรถทุกคันบนถนนด้วยสัญญาณมือกับนกหวีด

อันเล็กๆ ก็คิดว่าโตขึ้นมาจะเป็น “ตำรวจจราจร” คอยห้ามรถ ดูแล เด็กข้ามถนน มั่นคงเท่ามาก

แต่แล้วความฝันก็ชัดเจนขึ้น เมื่อรู้ตัวเองว่าเราชอบทำ “สิ่ง ทำหาย” อยาก “เปลี่ยนโลก” เส้นทางชีวิตของผมผ่านการค้นหา ความฝันมาหลายอย่าง จนตอบตัวเองได้ว่าเราอยากเป็น “วิศวกร” ที่สร้างความเปลี่ยนแปลงให้แก่ประเทศนี้ในฐานะ “พลเมืองไทย” คนหนึ่ง

และในวันนี้ชื่อของ “สุชัชวีร์ สุวรรณสวัสดิ์” หนึ่งในผู้ร่วม ก่อสร้าง “รถไฟฟ้าใต้ดินสายแรก” ของไทยได้ถูกจารึกไว้บนผนัง สถานีรถไฟฟ้าใต้ดินหัวลำโพง และยังมีชื่อในแบบ “พิมพ์เขียว” ในฐานะ “ผู้ออกแบบ” อุโมงค์รถไฟฟ้าลอดใต้แม่น้ำเจ้าพระยาแห่ง แรกของประเทศด้วย

อย่างที่หลายคนทราบ ว่า ผมจบปริญญาเอกจากสถาบัน เทคโนโลยีแมสซาชูเซตส์ (MIT) สหรัฐอเมริกา ในสาขา “วิศวกรรม ธรณีเทคนิค” พุดง่ายๆ คือ “วิศวกรลูกพระแม่ธรณี” ที่ต้องทำงาน เกี่ยวกับ “ดินและน้ำ” ต้องรู้ ต้องเชี่ยวชาญงานก่อสร้างใต้ดิน ทั้ง งานฐานรากเสาเข็ม งานสร้างเขื่อน งานป้องกันน้ำท่วมน้ำกัดเซาะ งานสร้างถนน งานสร้างสนามบิน งานสร้างแท่นขุดเจาะน้ำมันใน ทะเล และงานก่อสร้างขุดเจาะอุโมงค์ใต้ดิน

MIT มหาวิทยาลัยชื่อก้องโลก สถาบันการศึกษาที่ “โทนี่ สตาร์ก” ตัวเอกในภาพยนตร์เรื่อง *ไอรอนแมน* เรียนจบออกมา “สร้างการเปลี่ยนแปลง” ผดุงคุณธรรมในจักรวาลมาร์เวล ที่นี้ นอกจากจะสอนผมให้มองลงใต้ดินแล้ว ยังสอนให้มองขึ้นไปบน

ห้องฟ้า เหมือนที่ครั้งหนึ่งอาจารย์เคยถามว่า “คุณเห็นมอง เพดาน แล้วเห็นอะไร” แน่ใจว่าทุกคนในห้องให้คำตอบเชิงตรรกะ บ้างก็ว่า เห็นเพดาน เห็นโครงสร้างทางวิศวกรรม แต่อาจารย์กลับ เฉลยว่า เราเห็น “จักรวาล (The Universe)” ต่างหาก นั่นคือ อาจารย์ MIT สอนให้มองเห็น “ทะลุเพดาน” ไร้ข้อจำกัด ทุกอย่าง เป็นไปได้ สุดมาก

ยอมรับว่า คำเฉลยนั้นยิ่งกระตุ้นความคิดของผมให้ต้อง “คิดต่างเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลง” และตั้งใจแน่วแน่ว่า ผมจะไม่ ยอมเป็นคนที่เกิดมาแล้วไม่สร้างการเปลี่ยนแปลงอะไร และจากไป แบบงงๆ ในโลกใบนี้เด็ดขาด

ประสบการณ์และผลงานชีวิตที่ผ่านมา ผมมักจะได้รับคำถาม อยู่บ่อยครั้งว่าเราจะเป็น “พลเมืองที่มีคุณภาพ” ของประเทศได้ อย่างไร จริงๆ เรื่องนี้ก็พอจะมีไม้บรรทัดวัดอยู่ครับ ซึ่งผมขอใช้ มาตราวัดความ “ฉลาด” (Smart) ที่ไม่ได้แปลว่าความฉลาดเพียง อย่างเดียว แต่ยังรวมถึง “ทักษะความคิด” “ทักษะการใช้ชีวิต” ที่ ลำดับได้ 3 ประการ ประกอบด้วย

มาตราวัดทางการศึกษา ที่คนมีระดับการศึกษาสูงกว่าดูมี แนวโน้มที่จะพัฒนาตัวเองสู่ความฉลาดได้

มาตราวัดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ บางคนไม่จำเป็นต้องจบ การศึกษาสูง แต่มีความคิดริเริ่มทำสิ่งใหม่ๆ

และมาตราวัดความฉลาดในการใช้ร่างกาย เช่น นักยิมนาสติ ก นักวิ่ง นักฟุตบอล เหล่านี้ล้วนใช้ทักษะความฉลาดเฉพาะตัว อย่าง “คริสเตียนโน โรนัลโด” และ “ลิโอเนล เมสซี” นักฟุตบอล

ที่ไม่จำเป็นต้องถือใบปริญญาเข้าสนาม แต่ก็แก่นักเตะที่จีเนียส “ฉลาดล้ำ” ในกีฬาฟุตบอล จนประสบความสำเร็จระดับโลก

ผมมองย้อนกลับมาดูตัวเองเทียบกับมาตรวัด 3 ประการ เพื่อพิสูจน์ตามข้อเท็จจริง พร้อมกับทบทวนตัวเองไปในเวลาเดียวกัน ที่ผ่านมามีตัวเราเองได้ “ทุ่มเทชีวิต” ลงมือทำสิ่งต่างๆ ไปเยอะมากทีเดียว หนึ่งในความฝันวัยเด็กคือฝันที่เป็นจริงในวัย 38 ปี คือ การเป็น “วิศวกรมืออาชีพ ระดับศาสตราจารย์” ด้านวิศวกรรมโยธา และเป็นศาสตราจารย์ทางด้านการก่อสร้างใต้ดิน และอุโมงค์ สาขาที่ผมภาคภูมิใจ

“ศาสตราจารย์” คำนำหน้าที่ไม่ได้มาง่ายๆ ผมต้องทำงานหามรุ่งหามค่ำ อยู่หอพักอาจารย์ห้องเล็กๆ ไม่ได้กลับบ้าน เพื่อสร้างผลงาน “ระดับมาสเตอร์พีซ” (Masterpiece) ทำงานวิจัยเพื่อตีพิมพ์ระดับโลกที่มีคนอ้างอิงระดับท็อปในสาขา “การก่อสร้างใต้ดินและอุโมงค์” ต้องเขียนตำราเรียนหนากว่า 600 หน้ากว่าที่ “ฝันจะเป็นจริง” ต้องพัฒนาตนเอง “ด้านวิชาการ” อย่างต่อเนื่อง ไม่มีท้อถอย

ขณะเดียวกัน สมองด้านความคิดริเริ่มที่ทำงานอยู่ตลอดเวลา คนอาจรู้จักผมในตำแหน่ง “อธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง” และ “ประธานที่ประชุมอธิการบดี หรือ ทปอ.” แต่น้อยคนจะมองย้อนกลับไปว่า ชีวิตผมต้องผ่านอะไร ต้องเจออะไรมาบ้าง ต้องพิสูจน์ตนเองมาแค่ไหน

ผมต้องเริ่มพิสูจน์ตนเองจาก “อาจารย์ธรรมดา” ที่ขออาสาทำงานแทบทุกเรื่อง ทั้งงานหลักสูตร งานวิชาการ งานกิจกรรม

นักศึกษา ทำงานเข้ายันค่ำ มีจักรยานคันเดียว ชี้จากหอพัก ไปกินข้าวโรงอาหาร ไปวิ่งที่สนามกีฬา กินอยู่ที่มหาวิทยาลัย จนได้รับเลือกเป็น “หัวหน้าภาควิศวกรรมโยธา” ก่อนได้รับความไว้วางใจ ขึ้นมาเป็น “คณบดีวิศวกรรมโยธา” ที่อายุยังหนุ่มน้อยมากในวันนั้น

ผมต้องอุทิศตน ทำงานหนัก เพื่อพิสูจน์ตนเองว่า “เราทำได้” ง่ายง่ายนะครับ เพราะมหาวิทยาลัยนอกจากเขานับถือ “คนเก่ง” แล้ว เขายังนับถือ “อาวุโส” อย่างเข้มข้นด้วย ยิ่งจบที่เดียวกันมา ความเป็นพี่เป็นน้อง ดูเหมือนว่าจะเป็นที่ข้อดีและข้อจำกัดในการทำงานมากที่สุดทีเดียว

เมื่ออยู่ในตำแหน่งที่สามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงได้ ผมต้องรีบคว้าโอกาสนั้นมาให้เร็ว วันนั้น ตัดสินใจริเริ่มเปิด “คณะแพทยศาสตร์” ที่เน้นการพัฒนาหมอแนวใหม่ เป็น “โกลบอลดอกเตอร์” (Global Doctor) ก็มีคนไม่เห็นด้วย ด้วยเหตุผลที่น่าตกใจมาก เพราะกลัวคณะแพทยศาสตร์มาแย่ง “ทรัพยากร” ของมหาวิทยาลัย คิดได้เท่านั้น ทั้งๆ ที่การสร้างแพทย์คือ “การสร้างการเปลี่ยนแปลง” ที่ช่วยเหลือประเทศได้ดีที่สุด เพราะเราขาดแพทย์ ผลิตเท่าไรก็ยังไม่พอ ใครผลิตได้ก็ “สร้างทรัพยากรที่มีคุณค่าต่อชีวิตคน” ได้

แต่ในที่สุด เราก็เปิด “คณะแพทยศาสตร์นานาชาติ” ที่เน้นการเรียนการสอนแพทย์ทั้งด้านการรักษาและด้านการวิจัยแห่งแรกของไทยได้สำเร็จ และเป็นต้นแบบของคณะแพทยศาสตร์อื่นๆ ด้วยความภูมิใจ นอกจากนั้นยังมีโรงเรียนสาธิตนานาชาติที่

เน้นเรื่องวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นแห่งแรกด้วยเช่นกัน รวมถึงคณะศิลปศาสตร์ วิทยาลัยวิศวกรรมสังคีต ที่นำ “ศาสตร์ด้านวิศวกรรม” มาผสานกับ “ศิลป์ด้านดนตรี” เพื่อสร้าง “วิศวกรรมดนตรี” เป็นแห่งแรกในอาเซียน

ผมยังคงปลอมตัวเป็น “พีเนียน” ไปนั่งร่วมวงกับน้องๆ ปีหนึ่ง ไปจนถึงสวมบท “แรปเปอร์” ร้องเพลงเซอร์ไพรส์รับน้อง และขึ้นเวทีคอนเสิร์ตร่วมกับ “พีตุน บอดี้สแลม” ให้รางวัลแก่บัณฑิตใหม่ในงานรับพระราชทานปริญญาบัตร

ดังนั้น ก็ถือว่าได้ใช้ “ความคิดสร้างสรรค์” อย่างไร้ข้อจำกัด สร้างปรากฏการณ์ใหม่ จารึกไว้ใน “วงการอุดมศึกษาไทย” ได้ไม่น้อยเลย

ส่วนมาตรวัดความฉลาดในการใช้ร่างกาย แม้ไม่มีพรสวรรค์ แต่ก็ไม่มีใคร เพราะผมรัก “กีฬา” ชอบเล่นบาสเกตบอล เคยเป็นนักวิ่งของมหาวิทยาลัย แม้แพ้มากกว่าชนะ แต่อย่างน้อยได้ความสุขทุกครั้งที่ได้ลงแข่ง ผมชอบดูกีฬาโดยเฉพาะ “อเมริกันฟุตบอล” เกมคนชนคน ที่ต้องใช้ทั้งพลังกำลังและมันสมองควบคู่กัน ผมเชียร์ทีม “กรีนเบย์แพ็กเกอร์ส” เพราะผูกพันเมื่อครั้งไปเรียนที่รัฐวิสคอนซิน

ไม่น่าเชื่อ สุดท้ายผมมารับหน้าที่เป็น “ประธานบริหารกีฬามหาวิทยาลัย” แห่งประเทศไทย ก็ได้สนับสนุนกีฬาเต็มที่ และสอนให้ลูกเล่นกีฬา เพราะกีฬาสอนคนให้รู้จัก “การแพ้เป็น”